

Emma Braslavsky

**Livet er ikke en måde at forholde
sig til et dyr på**

Oversat af Camilla Engkjær Laursen

*Oversat efter: Emma Braslavsky, *Leben ist keine Art mit Tieren umzugehen* © Subrkamp Verlag AG, Berlin 2016. Med
venlig tilladelse af Subrkamp Verlag AG, Berlin.*

JIVAN OG JO

MENNESKER KAN ÆVLE, DET KAN DYR
IKKE.

Jivan Haffner Fernández gør sig altid mange
tanker, når han venter på undergrundsbanen.

Med tommel- og pegefinger trækker Jivan forsigtigt et rødligt kønshår fra sit skjortærme og undersøger det i lyset fra aftensolen. Det må have sat sig i morges. Han er en mand, der er meget opmærksom på detaljer, i hvert fald på sådan nogle, men han er også en mand, der hele tiden skal være på vagt for ikke at lægge sig selv i ruiner. Der er en app for enhver ligegyldighed, tænker han, men ikke en app, der kan beskytte en mand fra at gå i hundene på grund af den kvinde, han elsker. Hvad der har naget ham siden begyndelsen af hans ægteskab, er hans søgen efter svaret på det eneste spørgsmål, som heller ikke nogen af skabelsesberetningerne kan levere den manglende puslepilsbrik til: Hvorfor bliver mænd ladt alene med kvinderne? Hvorfor under naturen dem ikke nogen assistance? Han kalder sig selv Jivan, med et hvæsende ch i starten. Hun lugter altid af honning og moskus! Hun er Jo, hans kone! Jivan opdagede allerede håret til middag under mødet med hans gamle kontakt hos Sécurité Suisse. Da han løftede venstre hånd og

ville køre pege- og langfinger tankefuldt over panden, strålede den glimtende kobberøde og krusede stribe på syningen af hans ærme som Venus på nattehimmelen. Han trak vejret dybt ind og lagde håret ned i bunden af brystlommen. Han er en mand, der synes, at sådan nogle detaljer betyder noget.

Tempelhofer Airgarten folder sig ud foran ham. Han har faktisk travlt, men han slentrer over startbanen, som om han ikke har en vigtig aftale. Han sætter sig på en træstub under en lanterne, og med et suk skifter han sine ældgamle, bekvemme yndlingssko, der er lavet af smidigt kalveskind, ud med fodtøj fri for dyrs lidelser, som er lavet af vandafvisende mikrofibere. Han er på vej til middag med Jo og hendes nye chef hos Animal Rights. Solsortens Sang er pt sidste skrig inden for det veganske køkken, folk står hårdnakket i kø, som om de bliver givet syndsforladelse. Til højre og venstre forsøger et snorlige espalier af blomstrende hyacinter imellem blå neonlys at forhindre en strengt overvåget multikulturel naturbeskyttet planteverden i at indtage resten af arealet. Jivan putter læderskoene ned i posen. Han tjekker skjorte og bukser ved samme lejlighed. Det har han lovet Jo og sværget ”på sin fars liv” igen, at han ikke ville glemme det. Hans mørkegrå lærredsskjorte går an for at være dyrevenlig. Hans

bukser ligger dog lige på grænsen: De består delvist af uld, men især af akrylfibre. Efter hver vask kreperer havets beboer af delene af mikroplastik, og hundredvis af huncochenillelus har ladet livet for den rustbrune farve. Pardon, pardon, men jeg nåede ikke hjem først. Jivans møde sluttede tidligere, end han havde håbet. Han river mærket af. Tidsrammen var for stram, alt for stram. Så han holdt sig ikke til planen, men gik hen til Ediz for at spise en döner mere. Jeg kan jo ikke møde op hundesulten! Egentlig ville han gerne hjem inden for at gå i bad og barbere sig, men imens han spiste, startede han et online pokerspil. Nå?! Min hårdeste rival! En mester, der aldrig tog ham seriøst. Den regerende mester på to kontinenter udfordrede ham for alles øjne, han er én, som kun få vinder over. Han havde med sikkerhed hørt om Jivans sejr over europamesteren. Siden da har pokermon-key, som Jivan kalder sig selv på nettet, haft fem gang så mange følgere end tidligere. I kommentarfeltet var der ingen, der kunne forklare pokermon-keys sejr over mesteren, men hvad angår indsatsene på ham og hans point, bliver han behandlet som en taber. Der blev endda nævnt en programfejl i appen, og det fornærmede Jivan temmelig meget. I dag stod vi mand til mand! Det kan jeg ikke lave om på og sige: Pardon, jeg er nødt til at gå i bad, og bagefter skal jeg spise radiser og tofupølser. Han forkludrer

desværre spillet på skærmen foran 10.000 følgere. Jeg har kæmpet indtil den sidste hånd! Han har virkelig ydmyget sig selv. Men det var trods alt et godt spil, tabt eller ej. Alle havde det sjovt. Måske skulle han bare være gået i bad. Så kunne han have vundet, han havde ikke nogen dårlige kort. Men han virkede heller ikke som om, han var helt til stede. Jeg har virkelig dårlig samvittighed! Jeg kan ikke lade være med at tænke, at jeg jo gerne ville have været i bad, jeg kan ikke lade være med at tænke, for helvede, hvor ville det se useriøst ud, hvis Jo kunne se dig nu. Han overså vigtige detaljer i spillet, fordi han tænkte på Jos kønshår.

Derudover havde han lige talt om patter og numser med Ediz igen. Jivan ved, at den slags snak halverer hans koncentrationsevne. Hvad skal jeg gøre? Hver gang jeg taler lidt med Eddie, kommer svinet frem i mig. Han bliver primitiv. Nej! Kun blandt mænd! Med Eddie kan jeg slappe af et øjeblik. I dag er vi endda nået til en rigtig erkendelse. Hvad er beviset for, at mænd også godt kan koncentrere sig om to ting på én gang...? Læserne er spændte på svaret. Det faktum, at kvinder har to bryster. Han er sexist. Det er forkert, jeg er feminist! Jeg støtter Jo, hvor jeg kan! Og ja, sex med Jo er altid besværet værd. Han mener den skrækelige spilleskyld, og det er derfor, han ringer til sin far bagefter. Jivan nåede i det mindste at tage posen med de veganske sko fra

stumtjeneren i sidste øjeblik. Hans krydrede kropslugt har noter af adrenalin fra en anstrengende arbejdsdag. Jeg har knoklet som et dyr. Alle veganere burde være glade. Og lædertasken? Årh! Lort!

Jivan stopper pludselig op og ser sig omkring. Posen med skoene kan han betro garderobedamen og i nødstilfælde hente næste dag, men han vil under ingen omstændigheder efterlade sin slidte lædertaske der. Han kan lige forestille sig hendes mine. Og Jo kunne opdage den, når hun forlader lokalet. Jeg har brug for den! Den har hængt over hans skulder i mere end tyve år, siden hans første dag som arkitektstuderende på universitetet i Buenos Aires. Jo tåler den. Den er nærmest min anden hud, min deponerede pseudokropsdel. Ja, som den hænger der, er den en pseudoorganisk beholder. Så længe han ikke køber en ny. Men hvor ofte køber man et nyt organ? Den her taske tager jeg med mig i graven. I morges bønfuldt Jo ham tre gange om at lade den blive hjemme bare denne ene gang, for hendes skyld. Og han havde ikke kun svoret på sin fars liv, ved deres afskedslys havde han svoret en gang mere på sin pik, da han masserede hendes ørebrusk med tungen. Det er ikke nok, at hun ikke vil tale til ham igen. Jeg vil ikke skuffe Jo! Han siger altid ordret, at han elsker hende mere end "sin røv"! At Jivans bagdel

hierarkisk står under hans kone, er den største kærlighedserklæring, han kan forestille sig, for han er altid bekymret for den. Røven gemmer på kraften til at stå, den er hans hængsel til verden. Derfra vandrer hans tarmes indfald opad, løber igennem maven, kommer ud igennem svælget, munden og næsen via sure opstød og bliver skyllet ned med en tår brandy, havner så direkte i blodbanen og bliver på den måde transporteret op til hjernen og dermed ud i den store, vide verden. Tasken er desuden ikke til at få ned i posen. Han tømmer den uden videre, klemmer de vigtigste papirer under armen og putter småtingene ned i sine bukselommer. Jivan ser sig fortvivlet omkring. Der er kun en ældre kvinde med strittende hår i nærheden. Han smøger ærmer og bukseben op, kommer med en bemærkning om afspærringen af hyacinter og kæmper sig et par meter igennem buskadset. Torne og pigge kradser ubarmhjertigt imod hans kød og efterlader sig ubetydelige striber. Han gemmer tasken under en gul, tornet busk, så man ikke kan se den på vej ud. Idet han med et lettelsens suk træder over hyacinterne igen, forretter kvinden med det strittende hår hans forehavende fra vejkannten. Hun ryster jo på hovedet af mig! Han trækker hurtigt bukser og ærmer ned igen og løber ned langs resten af startbanen til restauranten. Han er sjældent punktlig. Det har han fra sin far, men,

og det har han fra sin tyske mor, han har altid et præcist øje for sin forsinkelse. Trods alt kun tolv minutter over den aftalte tid. Et interval, hvor de fleste mennesker ikke engang rigtig har taget plads endnu på grund af velkomsthilsner, ophængning af jakker og en sondering af de tilstedeværende. Fra den anden startbane ved siden af kan man høre skaternes løsslupne hvin. På det seneste er de begyndt at bruge svævefly, når de kører ned ad de lange ramper, de svæver som gråblå ænder over biotopen. To weekender i træk lykkedes det Jivan at slippe, og så mistede Jo endelig lysten. Hun klamrede sig altid til seglet som en gammel og mager abe. For Jivan er simulation nok. Hvis han vil se verden fra oven, åbner han satellitbilledet på sin smartphone. Set fra oven mister tingene deres detaljer, de bliver til punkter, mønstre eller flader, de mister betydning og særpræg, hvilket Jivan ikke synes er specielt underholdende. Med lidt fantasi fra fugleperspektiv kunne Solsortens Sang for eksempel ligne en sprækket pølse, der bliver holdt i en tang. Sådan ligner bygningen en fugl, lige inden den sætter af og står tre meter over jorden på en konstruktion af beton og stål. Jivan mener, at det er en ren fiasko for arkitekten og restauranten. Han har også specialiseret sig i bunkere for selv at undgå denne skuffelse.

Han afleverer posen med de gamle sko i garderoben. I sidste øjeblik tager han også sit Lifewatch af. Kvinden er så venlig at putte hans pakkenelliker ned i en pose for ham. Ved indgangen trækker dørranden hans kreditkort igennem scanneren. ”Man venter dig ved bord 14.” ”Tak.” Han spejder nysgerrigt mod bordet, der står i anden række fra vinduet. Jivan er en mand, der grundigt googler de mennesker, han møder. Han endevender hjemmesider, fotografier, videoer, blogindlæg, involvering i bestyrelser og, og, og. Han overdriver det som regel, men en hurtig research er ikke nok for ham. Han leder også altid efter noget á la en ”krog”, et udgangspunkt. På Wikipedia endevender han artiklernes diskussionssider og lokaliserer de deltagende forfatteres IP-numre for at finde ud af, om de selv har forfattet redegørelserne. Han kommer aldrig uforberedt til en aftale. Da han en gang kunne finde ud af så godt som ingenting på en person, aflyste hans straks mødet. Han er en mand, der altid skal vide, hvem han har med at gøre.

Jo har opdaget ham og vinker, en mand (Achim Krüger) og en kvinde (Kim Fischer) vender sig om. Med afslappet tilbageholdenhed, dyrevenlig og proteinmættet højmodighed, med forsættet om at være charmerende og åndrig for sin kones skyld og under ingen omstændigheder at tale om penge eller

kød, nærmer han sig selskabet. Han ved, at Jo virkelig gerne vil have stillingen som PR-chef for Animal Rights, og han vil også gerne have, at hun får den. Det første, Jivan var nødt til at lære om europæere, dengang han kom til Paris som ung arkitekt, var, at det desværre overhovedet ikke er normalt for dem, når man i en hilsen kærligt tiltaler dem med fjols, fede eller asparges.

”Bonsoir, señor y señoras!” siger han og rører sin kone på ryggen, kysser hende blidt i nakken. Først omfavner Jo hans talje, kysser ham, hun snuser til hans skjorte. Et forfærdet blik rammer lige i hans hjerte. ”Pardon, jeg havde ikke tid nok til at gå i bad,” hvisker han i hendes øre.

”Ikke derfor, din røv.” Selvom hendes ord kommer lydløst over hendes læber, fanger de ham med fuld styrke.

Han kniber øjenbrynene sammen og viser hende, at han ikke ved, hvad hun mener. Lugter han af problemer? Hun plejer ellers at kunne lugte den følsomhed på ham, som han sjældent kan få over sine læber.

”Kim? Achim? Det er min mand, Ivan.”

Han hader, når hun kalder ham det, og det kalder hun ham faktisk altid. Jo synes, at Ch’ivan lyder, som om nogen skubber en sofa over et parketgulv. Han giver Kim hånden med en vis afstand, da han

må indse, at han har taget fejl, hvad angår nødvendigheden af et bad.

”Kim Fischer. Rart at møde dig, Ivan.”

Hun har et kraftigt håndtryk, Jivan vil beskrive hende som et dyr af en kvinde med sorte øjne, som borer sig ind i én. Hendes hår er klippet kort sådan, at han et øjeblik tænker, om hun har glemt at barbære sig. Med sin ørnenæse ligner hun en genmanipuleret rovfugl. Et billede på en General Manager. Som Jivan allerede ved, sidder kvinden på en foreningskapital, som man ville kunne bygge tre internationale lufthavne i Berlin for. På kun et år, og udelukkende med globale billedkampagner i formfuldendt højglansfoto- og videopatchworks, der vækker gru og medynk, og i hvilke internationale stjerner ofrer sig selv af ren og skær dårlig samvittighed, har Kim Fischer bevæget planetens jetset dybt. Hun har fortrængt dyrebeskyttelsesbevægelsen fra bagrækkerne og gjort Animal Rights til den vigtigste og mest succesfulde repræsentant for dyrerettigheder verden over. Jivan holder tappert sit blik over Kims hage, forsøger at ignorere hendes bryst. Hun hakker nemt mine øjne ud.

”Det glæder mig, Ivan. Achim Krüger.” Han er det, man kalder et bløddyr, slattent håndtryk, en kultiveret irokeser i grønt med hestehale. Jivan vil sige: venlig, Achim er skam venlig. Han er på så

godt som alle billeder af Kim Fischer, som om han er hendes exoskelet. Han virker som en dyre- og kvindevenlig hane, tam og i testosteronunderskud. En, som pikker uden at sluge noget, som hakker uden at blive kvalt. En mand som Kim Fischer gerne vil have ved sin side, en mand, som hun sikkert også gerne vil se ved Jos side.

”Kim og Achim, det er dejligt endelig at lære jer at kende.” Jo trækker Jivan ned ved siden af sig på den anden side af bordet. Hun har knold og en løs, mørkeblå bluse på. Jivan kan slet ikke se hendes krop under den. Det er indtil videre det dyreste stykke tøj fra hendes veganermodeafdeling, som lige siden hun startede hos Animal Rights har fordrevet hendes feminine, business og mere kreative og cool garderobe til bagerst i skabet. Men han kender hende, han ved, at intet er på ubestemt tid med hende. Han sætter sig artigt ved siden af Jo, overfor Kim, hvis vurderende blik forstyrrer hans positive holdning. Hans blik vandrer mellem Jo og Achim, der er beskæftiget med menuen. Jo virker koncentreret. Hun sidder rank som et lys. Jivan ville sige, at hun ikke er sig selv. Hun har ikke røget hash og taler i sammenhængende sætninger, man hører næsten ikke hendes rullende r’er, som er det eneste, der minder om hendes afdøde, russiske mor. Hun presser læberne imod hinanden. Hun støtter på sine albuer og folder hænderne. Hendes

sanselighed bliver opslugt af hendes kedelige hørbluses mørkeblå farve. Hun ser skræmmende seriøs ud, ligefrem steril. Hvis hun mødte Jivan der, havde han ikke så meget som kigget efter hende. ”Jeg tager menu tre,” siger Jo. ”Men i stedet for rosmarin vil jeg hellere have salvie og kommen.” Hun trykker på skærmen, han kan mærke hendes kolde skulder. Hun er irriteret. Hun kan ellers godt lide, når han er svedig. Han indser, at han har taget fejl denne gang. I aften har Jo tændt for en utilnærmelig ledermentalitet, for Animal Rights vil have en PR-chef, som ”ikke finder sig i verden, som ved, hvad dyr i virkeligheden har brug for, og hvordan de bliver frie og lykkelige” (sådan har Kim Fischer selv formuleret det i et interview med Urania). En PR-chef, der ”skal formidle til verden, at kun mennesket kan hjælpe dyrene, at mennesket så at sige er blevet skabt for dyrene.” Indtil i går havde Jo ikke haft noget at udsætte på rosmarin. Jo var hidtil åben for det, som verden havde at tilbyde hende.

I brøkdelen af et sekund overvejer Jivan at sige hende imod. Han afbryder hende næsten for at sige, ”men min pige, vi har ikke prøvet rismælkssuppen med rosmarin endnu.” I stedet siger han, ”menu tre lyder fremragende. Hvad siger du, Kim?” Først nu tør han se Kim i øjnene igen.

Men hun indlader sig ikke på et blik, hun gør bare en håndbevægelse, det er hende lige meget. Kim Fischer er ikke nogen gourmet, tilbage i tiden var hun rent ud sagt en del af den autonome scene og levede primært af currywurst og rundstykker. Jivan betragter hende ud af øjenkrogen.

Han kan i det mindste sende Jo et smil. Det når hende, selvom hun er ved at hjælpe Achim med indlæsningen af drikkevarebestillingerne på bordcomputeren. Han klamrer sine øjne til hendes profil, flytter hele tiden blikket til skærmen, han vil under ingen omstændigheder se på Jos bryst. Han vil undgå, at Kim fanger ham med sit falkeblik. Han skammer sig over denne refleks, men han holder ud. Jeg bliver ledt og ført. Sådan ville han have det. Det var ham, der overtalte hende til at begynde hos Animal Rights. Hun har altid arbejdet med grantræer. Jeg orker ikke mere af det her bedreplanet-vrøvl. Han vil have ro. Jeg vil have, at Jo kommer videre.

Tjeneren kommer med fire øl. Achim løfter sit glas og skåler for et retfærdigt liv for mennesker og dyr. Han er i det hele taget meget snakkesalig. Jivan er en mand, hvis hjerne altid bliver hacket af forstyrrende kæder af tekster, der støder ind i hans tanker som sabotageenheder, og som så trækker slanger henover feltet og baner vej til hans tunge, når nogen i nærheden af ham taler for meget. Sådan

en kæde belejrer netop hans gane: En friskslagtet aubergine er heller ikke noget kønt syn. For en kort stund har Jivan glemt, at han er sammen med Animal Rights. I sidste øjeblik trækker han bændelormen tilbage og bakker op om Achim.

”Godt sagt. Skål for det retfærdige dyr i mennesket. Skål for din energi, Kim.” Han skåler med Kim og ser hende i øjnene. Hun griner.

”Ivan, mennesket er et selvretfærdigt dyr!” siger Jo. Han ved godt, at hun er nødt til at sige sådan, for ifølge organisationens vedtægt er mennesket ”et ondt dyr”.

”Desværre sandt, min pige,” svarer han. I morges havde han egentlig lovet hende ikke at kalde hende ”pige” i aften, men hun valgte åbenbart at overheøre det.

”Jeg har set et fantastisk indslag...” begynder Jo. På det tidspunkt kommer tjeneren med den kolde urtesuppe og tilbehør i avocadoformede glas. Hun tager en safrantofu-stav viklet ind i rosenblade fra serveringsbakken. ”...nå, et eller andet sted i Europa fandt man altså en krokodille i et gadekær. Men ved I, hvad der er det underlige ved det? Krokodillen var vegetar. Og til trods for det var folk stadig bange for den. De sagde, at en krokodille ikke hører til her og sådan noget pis. Man fik fat på en hær af eksperter. De knoklede for på en eller anden måde at lokke det stakkels dyr op

af dammen. De belejrede bredden, som om de var hjernedøde. Om natten sejlede der to efterretningsskibe rundt, selvom søen var alt for lavvandet. Det fik de selvfølgelig ikke noget ud af. Så tørlagde de seriøst hele dammen for at kunne komme hen til krokodillen. Den må have rystet af skræk. 50 mennesker fra landsbyen kom med et net, og på den måde fangede de krokodillen. Jeg ved ikke, om de slog den ihjel, men jeg håber, at den inden da nåede at begrave så mange æg, at der kan vokse tilstrækkeligt mange unger op, som så kan æde disse menneskers dumhed og selvretfærdighed og tilintetgøre deres huse.”